

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΟ ΣΤΗ «ΔΙΑΥΓΕΙΑ»

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

Τμήμα Μελετών

Ταχ. Δ/ση: Κεφαλληνίας 45
και Κορνά Τράκα
Τ.Κ. – Πόλη: 112 57 Αθήνα
Πληροφορίες: Γ. Κυρίτσης
Τηλέφωνο: 213 2124 738
eMail: eaadhsy@eaadhsy.gr
Τηλ. Κέντρο: 213 2124 700
Fax: 213 2124 777
Ιστότοπος: www.hsppa.gr
www.eaadhsy.gr

Αρ. πρωτ.: 1722
Αθήνα, 20 Μαρτίου 2020

Προς: Πίνακα Αποδεκτών

ΘΕΜΑ: «Διευκρινίσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως προς τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων που σχετίζονται με την αντιμετώπιση του κορωνοϊού COVID- 19».

Σχετ: Η με αριθμ. COM (2015)/ 454 final/ 9-9-2015 Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο «σχετικά με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις σε σχέση με την τρέχουσα κρίση του ασύλου».

Σας ενημερώνουμε ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μέσω της αρμόδιας, για ζητήματα δημοσίων συμβάσεων, Γενικής Διεύθυνσης (DG GROW), απέστειλε προς την Ομάδα Εμπειρογνομόνων των κρατών-μελών για τις δημόσιες συμβάσεις (Expert Group on Public Procurement/ EXPP), στις 18-03-2020, μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με το οποίο παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων των Οδηγιών περί δημοσίων συμβάσεων, κατά τη σύναψη συμβάσεων που σχετίζονται με την αντιμετώπιση του κορωνοϊού COVID-19 και την περαιτέρω διάδοσή του.

Ειδικότερα, η Επιτροπή υπενθυμίζει στα κράτη-μέλη την, υπό ως άνω σχετικό, Ανακοίνωσή της «σχετικά με τους κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις σε σχέση με την τρέχουσα κρίση του ασύλου», επισημαίνοντας ότι τα διαλαμβανόμενα στην εν λόγω Ανακοίνωση εφαρμόζονται **αναλογικά** και κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων που σχετίζονται με την αντιμετώπιση των συνεπειών του κορωνοϊού COVID-19 και την αποτροπή περαιτέρω διάδοσής του.

Στην εν λόγω Ανακοίνωση, η Επιτροπή επισημαίνει ότι οι ενωσιακοί κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις (Οδηγία 2014/24/ΕΕ), προβλέπουν επαρκή μέσα για την κάλυψη των επιτακτικότερων αναγκών των αναθετούσων αρχών υπό τις παρούσες εξαιρετικές περιστάσεις.

Σύμφωνα με την Ανακοίνωση, οι αναθέτουσες αρχές, κατά την ανάθεση συμβάσεων για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού COVID-19 και την αποτροπή περαιτέρω διάδοσής του, οι οποίες (συμβάσεις) είτε υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια εφαρμογής των Οδηγιών¹, είτε παρουσιάζουν βέβαιο διασυνοριακό ενδιαφέρον, πρέπει να ακολουθούν τα εξής, όπως ρητά αποτυπώνονται στην εν λόγω Ανακοίνωση:

«..2.2. Κατάσταση έκτακτης ανάγκης

Εάν προκύψει κατάσταση έκτακτης ανάγκης, η οδηγία προβλέπει σημαντική σύντμηση των γενικών προθεσμιών. Στην περίπτωση αυτή, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιλέξουν την «επισπευσμένη κλειστή διαδικασία», στο πλαίσιο της οποίας προθεσμίες είναι 15 ημέρες για την υποβολή αίτησης συμμετοχής και 10 ημέρες για την υποβολή προσφοράς. Αυτό καθιστά εφικτή την ταχεία ανάθεση της σύμβασης.

Η οδηγία 2014/24/ΕΕ διατηρεί αυτή τη διαδικασία και θεσπίζει επιπλέον «επισπευσμένη ανοικτή διαδικασία», προβλέποντας ότι η προθεσμία για την υποβολή των προσφορών μπορεί να συντμηθεί σε 15 ημέρες σε περιπτώσεις δεόντως αιτιολογημένης έκτακτης ανάγκης.

Η χρήση της «επισπευσμένης κλειστής διαδικασίας» συνεπάγεται την εφαρμογή τουλάχιστον των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, ώστε να μπορεί να διασφαλίζεται, σε κάποιον βαθμό, ο ανταγωνισμός, ακόμα και όταν συντρέχει έκτακτη ανάγκη. Σε πολλές περιπτώσεις, ενδέχεται να είναι δυνατόν να ανατεθούν οι αναγκαίες συμβάσεις με την «επισπευσμένη κλειστή διαδικασία» (ή, σύμφωνα με την οδηγία 2014/24/ΕΕ, με την «επισπευσμένη ανοικτή διαδικασία»).

3. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΜΕ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΧΩΡΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΙΣ ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΑΝΑΓΚΗΣ

Με τη «διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση», το ενωσιακό δίκαιο παρέχει ένα πρόσθετο εργαλείο, το οποίο θα επιτρέπει την ανάθεση συμβάσεων ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες των [αιτούντων άσυλο] ακόμα και στις περιπτώσεις κατεπείγουσας ανάγκης.

Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις χρησιμοποιώντας τη διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση «στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για τις ενδιαφερόμενες αναθέτουσες αρχές, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή με διαπραγμάτευση διαδικασίες με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.» [άρθρο 31

¹ Πρβλ. ως προς άρθρα 5 και 235 του ν. 4412/2016 (αντίστοιχα άρθρα 4 και 15 των Οδηγιών 2014/24/ ΕΕ και 2014/25/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκαν με τους Εκτελεστικούς Κανονισμούς (ΕΕ) 2019/1828 και 2019/1829, καθώς και το σχετικό με α.π. 6554/11-12-2019 έγγραφο της ΕΑΑΔΗΣΥ (ΑΔΑ: ΨΙΠΣΟΞΤΒ-ΞΘΕ).

παράγραφος 1 στοιχείο γ) της Οδηγίας].

Δεδομένου ότι οι αναθέτουσες αρχές παρεκκλίνουν εν προκειμένω από τη βασική αρχή της Συνθήκης σχετικά με τη διαφάνεια, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο απαιτεί η χρήση της διαδικασίας αυτής να εξακολουθήσει να γίνεται κατ' εξαίρεση. Όλες οι προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται σωρευτικά και πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά (βλ., π.χ., την υπόθεση C-275/08, Επιτροπή κατά Γερμανίας, και την υπόθεση C-352/12, Consiglio Nazionale degli Ingegneri). Η «διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση» επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές να διαπραγματεύονται απευθείας με τους δυνητικούς αναδόχους· δεν επιτρέπει την απευθείας ανάθεση σε προεπιλεγμένο οικονομικό φορέα, εκτός αν μόνο ένας τέτοιος φορέας θα είναι σε θέση να εκτελέσει τη σύμβαση εντός των τεχνικών και χρονικών περιορισμών που επιβάλλονται από τον κατεπείγοντα χαρακτήρα τις κατάστασης.

Κάθε αναθέτουσα αρχή θα πρέπει να αξιολογεί κατά πόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις για τη χρήση της εν λόγω «διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση» και, σε χωριστή έκθεση, θα πρέπει να αιτιολογεί την απόφασή της να επιλέξει τέτοια διαδικασία. Κατά την αξιολόγηση κάθε μεμονωμένης περίπτωσης πρέπει να πληρούνται τα ακόλουθα σωρευτικά κριτήρια:

3.1. «Γεγονότα απρόβλεπτα για τις ενδιαφερόμενες αναθέτουσες αρχές»

Σε πολλά κράτη μέλη, ο αριθμός των ατόμων που [ζητούν άσυλο] έχει αυξηθεί σημαντικά μέσα σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα.

Μπορεί να αναμένεται ότι, κατά κανόνα, μια συγκεκριμένη αναθέτουσα αρχή δεν γνωρίζει και δεν είναι δυνατόν να γνωρίζει επαρκώς εκ των προτέρων τον αριθμό των [αιτούντων άσυλο] τις ανάγκες των οποίων καλείται να αντιμετωπίσει. Ως εκ τούτου, η συγκεκριμένη ανάγκη μιας μεμονωμένης δημοτικής αρχής να παράσχει στέγη, προμήθειες ή υπηρεσίες στους [αιτούντες άσυλο] δεν μπορεί να προγραμματιστεί εκ των προτέρων και, κατά συνέπεια, συνιστά απρόβλεπτο γεγονός για την εν λόγω αρχή.

3.2. Ο κατεπείγων χαρακτήρας της κατάστασης καθιστά αδύνατη τη συμμόρφωση με τις γενικές προθεσμίες

Αναμφισβήτητα, οι πλέον επιτακτικές ανάγκες των [αιτούντων άσυλο] που καταφθάνουν στα διάφορα κράτη μέλη (στέγαση, προμήθειες και υπηρεσίες) θα πρέπει να καλύπτονται το ταχύτερο δυνατόν.

Θα πρέπει να αξιολογείται κατά περίπτωση αν αυτό έχει ως συνέπεια να είναι αδύνατο να τηρηθούν ακόμη και οι πολύ σύντομες προθεσμίες της επισπευσμένης κλειστής διαδικασίας (ή της επισπευσμένης ανοικτής διαδικασίας που προβλέπεται στην Οδηγία 2014/24/ΕΕ).

Όπως διευκρινίζεται στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου², αν γίνεται επίκληση κατεπείγουσας ανάγκης, η σχετική σύμβαση πρέπει να ανατίθεται χωρίς καθυστέρηση. Η εξαίρεση δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως επιχείρημα για την ανάθεση συμβάσεων για τις οποίες

² Βλ. απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου στην υπόθεση C-352/12, της 20ής Ιουνίου 2013, σκέψεις 50-52.

απαιτείται περισσότερος χρόνος απ' ό,τι θα απαιτούνταν αν είχε εφαρμοστεί διαφανής-ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης της επισπευσμένης (κλειστής) διαδικασίας.

3.3. Αιτιώδης συνάφεια μεταξύ του απροβλέπτου συμβάντος και του κατεπείγοντος χαρακτήρα

Ως προς την κάλυψη των πλέον επιτακτικών αναγκών των [αιτούντων άσυλο] σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, δεν μπορεί ευλόγως να αμφισβητηθεί η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της αύξησης των [αιτούντων άσυλο] και της ανάγκης αντιμετώπισης των αναγκών τους.

3.4. «Στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο»

Οι διαδικασίες με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορούν να προσφέρουν τη δυνατότητα αποτελεσματικότερης ανταπόκρισης όσον αφορά τις άμεσες ανάγκες. Καλύπτουν απλώς το κενό έως ότου βρεθούν σταθερότερες λύσεις, όπως οι συμβάσεις-πλαίσια προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται με τις συνήθεις διαδικασίες (συμπεριλαμβανομένων των επισπευσμένων διαδικασιών).....»

Αναλυτικά, το κείμενο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής, είναι διαθέσιμο στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?qid=1584698514899&uri=CELEX:52015DC0454>

Από την ως άνω Ανακοίνωση της Επιτροπής, καθίσταται σαφές ότι οι ενωσιακές Οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις, παρέχουν στις αναθέτουσες αρχές όλα τα αναγκαία μέσα για την αντιμετώπιση έκτακτων και απρόβλεπτων καταστάσεων, όπως οι εξαιρετικές περιστάσεις που έχουν προκληθεί από τη διάδοση του κορωνοϊού, καθώς και η λήψη μέτρων για την αποφυγή της περαιτέρω διάδοσής του.

Συμπερασματικά, οι αναθέτουσες αρχές, κατά την ανάθεση συμβάσεων για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού COVID-19 και την αποτροπή περαιτέρω διάδοσής του, οι οποίες (συμβάσεις), είτε υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια εφαρμογής των Οδηγιών, είτε παρουσιάζουν βέβαιο διασυννοριακό ενδιαφέρον, διατηρούν τις ακόλουθες δυνατότητες:

- χρήση της ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας με συντετμημένες προθεσμίες (άρθρα 27 παρ. 4 και 28 παρ. 7 του ν. 4412/2016) ή
- χρήση της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, εφόσον δεν είναι δυνατόν να τηρηθούν ούτε οι ως άνω προθεσμίες της επισπευσμένης ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας, για την αντιμετώπιση των κατεπειγουσών αναγκών τους στο απολύτως αναγκαίο μέτρο (άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' ν. 4412/2016), προκειμένου να καλύψουν το κενό έως ότου βρεθούν σταθερότερες λύσεις που ανατίθενται με τις συνήθεις διαδικασίες (συμπεριλαμβανομένων των επισπευσμένων διαδικασιών με συντετμημένες προθεσμίες).

Υπενθυμίζεται, τέλος, σχετικά, το με α.π. 29/12-03-2020 έγγραφο του Προέδρου της Αρχής (ΑΔΑ: ΨΘΘΞΟΞΤΒ-ΒΨ1), το οποίο είναι αναρτημένο και στην ιστοσελίδα της Αρχής www.eaadhsy.gr, σύμφωνα με το οποίο: «Δημόσιες συμβάσεις άνω των ορίων που ανατίθενται σύμφωνα με τα

άρθρα 32 παρ.2 περ. γ' και 269 περ. δ' του ν. 4412/2016 και το αντικείμενο των οποίων **συνέχεται άμεσα με τα μέτρα αποφυγής της διάδοσης του κορωνοϊού** δύνανται να συνάπτονται χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.»

Στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε περαιτέρω πληροφορία.

Ο Πρόεδρος

Γεώργιος Καταπόδης

Εσωτ. Διανομή:

1. Γραφείο Προέδρου
2. Γραφείο Διεθνών Σχέσεων
3. Γραφείο Νομικού Συμβούλου
4. Γενική Δ/νση Δημοσίων Συμβάσεων
5. Δ/νση Μελετών & Γνωμοδοτήσεων
6. Δ/νση Συντονισμού
7. Δ/νση Ελέγχου
8. Δ/νση Εθνικής Βάσης Δεδομένων Δημοσίων Συμβάσεων & Ηλεκτρονικής Υποστήριξης
9. Δ/νση Διοικητικής και Οικονομικής Υποστήριξης
10. Αυτοτελές Γραφείο Θεσσαλονίκης

www.sale.gr

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

- 1) Προεδρία της Δημοκρατίας
- 2) Βουλή των Ελλήνων
- 3) Όλα τα Υπουργεία / Γενικές-Ειδικές Γραμματείες (Γραφεία κ. Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών, Υφυπουργών, Δ/νσεις Νομοθετικού έργου, Τμήματα Προμηθειών, προς περαιτέρω ενημέρωση και εποπτευομένων φορέων)
  - Υπουργείο Οικονομικών
  - Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων
  - Υπουργείο Εξωτερικών
  - Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη
  - Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
  - Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα [Πανεπιστήμια, Πολυτεχνεία, Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης])
  - Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων
  - Υπουργείο Υγείας
  - Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
  - Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού (προς περαιτέρω κοινοποίηση στις Εφορείες Αρχαιοτήτων),
  - Υπουργείο Δικαιοσύνης
  - Υπουργείο Εσωτερικών
  - Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου
  - Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης
  - Υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών
  - Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής
  - Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
  - Υπουργείο Τουρισμού
  - Υπουργό Επικρατείας, κ. Γεώργιο Γεραπετρίτη
  - Υφυπουργό στον Π/Θ, κ. Στυλιανό Πέτσα
  - Υφυπουργό στον Π/Θ, κ. Χρήστο-Γεώργιο Σκέρτσο
- 4) Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (προς περαιτέρω ενημέρωση και των Ειδικών Υπηρεσιών και Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης ν. 3614/2007 και Μονάδας Οργάνωσης της Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΜΟΔ Α.Ε.)
- 5) Γενική Γραμματεία Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (Γρ. Γενικού Γραμματέα)
- 6) Γενική Γραμματεία Υποδομών του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (Γρ. Γενικού Γραμματέα)
- 7) Εθνική Κεντρική Αρχή Προμηθειών Υγείας (ΕΚΑΠΥ), (προς περαιτέρω κοινοποίηση και στις Υγειονομικές Περιφέρειες (ΥΠΕ), τα νοσοκομεία και τους εποπτευόμενους φορείς Υπουργείου Υγείας, Τμήματα Προμηθειών)
- 8) Γενική Γραμματεία Π/Θ, Γενικό Γραμματέα κ. Γρηγόρη Δημητριάδη

9) Όλες τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις (Γραφεία κ. Γενικών Γραμματέων, Δ/νσεις Νομοθετικού)
(προς περαιτέρω κοινοποίηση και στους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού, Τμήματα/Γραφεία Προμηθειών)

- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Πελοποννήσου – Δυτικής Ελλάδας – Ιονίου
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση Μακεδονίας – Θράκης

10) Ανεξάρτητες Αρχές (Γραφεία κ. Προέδρων)

11) Κέντρο Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου, Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων